

Tisková konference a prezentace připravované novostavby kostela blahoslavené Restituty v Brně-Lesné

Biskupství brněnské, Petrov 2

23. února 2016

Hosté:

Ing. arch. Marek Štěpán, autor projektu

Mons. Dr. Jan Mráz, biskupský delegát pro liturgii a kulturu

R.D. Mgr. Pavel Hověz, farář Římskokatolické farnosti Brno-Lesná

Ing. Václav Benda, farník (a pamětník) z Lesné

Kostel na Lesné – trocha historie

Ing. Václav Benda

Šedesátá léta minulého století jsou v Brně spojena s výstavbou nového sídliště - Lesné. Projekt, který byl na tu dobu velmi neobvyklý a progresivní, byl dílem skupiny brněnských architektů, mezi nimiž zaujímal významné postavení arch. František Zounek. Obsah projektu byl samozřejmě poplatný době svého vzniku.

Novému sídlišti od začátku chybělo duchovní zázemí. Proto v uvolněné atmosféře roku 1968 vznikla mezi obyvateli Lesné iniciativa volající po výstavbě kostela. Nositeli ideje byli tehdy básník Václav Renč a filosof Radovan Perka. Záměr byl zmařen následujícím obdobím normalizace.

K životu byl znovu vzkříšen hned v prosinci 1989. Tehdy na aktivu místní skupiny Občanského fóra architekt Zounek doporučil místo pro budoucí stavbu, se kterou se počítalo už v původní projektové vizi Lesné. Jeho návrh byl bez výhrad přijat.

Poté, co byli na věčnost odvoláni Václav Renč i Radovan Perka, byl až do své předčasné smrti hlavním laickým protagonistou realizace záměru stavby kostela Ing. Alois Mráz. Skupina laiků pod záštitou řeholních společenství nejprve dominikánů, potom starobrněnských augustiniánů a nakonec jezuitů se pustila do realizace.

Nejprve byla uzavřena s městem Brnem smlouva o pronájmu pozemku na devadesát devět let s předkupním právem nájemce. Následoval projekt pro územní řízení, který zahrnoval dnes již fungující objekt Duchovního centra, kostel a faru s malým řeholním konventem. Na základě dosud platného územního rozhodnutí pro celý areál a stavebního povolení na Duchovní centrum byl postaven vzhledem k omezeným finančním prostředkům objekt stávajícího centra podle návrhu Ing. arch. Zdeňka Bureše.

Duchovní centrum P. Martina Středy a blahoslavené Restituty Kafkové bylo 2. října 2004 požeháno a otevřeno brněnským biskupem Mons. Vojtěchem Cikrlem a slouží jako prozatímní objekt pro konání bohoslužeb. V jeho prostorách se konají také různé kulturní a společenské akce.

V roce 2005 byla zřízena samostatná římskokatolická farnost Brno-Lesná jako právnická osoba.

Mimořádnou péčí a úsilím farnosti byly díky štědrosti věřících i nevěřících drobných dárců z celé republiky shromážděny peníze, které umožňují uvažovat o dostavbě toho, co bylo začátkem tohoto tisíciletí začato.

Nebe nad Lesnou

Kostel blahoslavené Restituty architekta Marka Štěpána

Navrhovaný kostel je postaven na půdorysu kruhu, jenž je odvěkým symbolem nebe a věčnosti (čtverec oproti tomu odkazuje na zemi a pomíjivost). Nebe se zpětně odráží ve velikém barevném pásovém okně, které obepíná pod střechou kostel. Dá se tak říci, že se kruh vznáší nad Lesnou a v přenesené duchovní rovině, že se nad Lesnou vznáší nebe.

Místo, na kterém má kostel stát, je pro občanskou stavbu plánováno již od samotného vzniku tohoto urbanisticky kvalitního sídliště. Přesně na toto místo pro kostel poukázali autoři sídliště František Zounek a Viktor Rudiš. Poprvé se o jeho stavbě uvažovalo v roce 1967, ale dodnes tady kostel chybí. Zajímavé je, že na návrhu architekt Marek Jan Štěpán začal pracovat již v roce 1991.

Kostel zde nemůže konkurovat okolním stavbám bytových domů svou velikostí. Proto je stavba kostela výrazově jednoduchá a čitelná. Zvolená minimalistická forma je však dostatečně silná i ve svém nevelkém objemu a vytváří dominantu jiné úrovně. Architektonická kompozice se skládá ze tří základních hmot – **kostela, věže** a stávajícího **Duchovního centra** P. Martina Středy a blahoslavené Restituty Kafkové. Ty stojí na mírně vyvýšeném pochozím platu s hájem, které slouží jako nástupní prostor.

KOSTEL

Tvar kruhu pro **kostel** je zvolen i z dalších důvodů, kruh je tvarem plnosti, je tečkou v prostoru sídliště, je jeho duchovním úběžníkem, jako místo zastavení, spočinutí či usebrání. Kruh je zároveň blízky současné liturgii v kostele, která je obrazem společenství apoštolů s Ježíšem kolem stolu při Poslední večeři. Svou formou tak předjímá vnitřní ztišení člověka, který do něj vstupuje.

Interiér kostela je jednoduchý, soustředěný a usebraný. Měkké a strohé křivky stavby vytvářejí odhmotněný vnitřní prostor tvarovaný světlem z horního kruhového okna. Cílem je nepřímé měkké denní osvětlení z jediného velikého okna, při němž nedochází ani k přesvětlení prostoru, ani netvoří kontrastní stíny. Na tomto 70 metrů dlouhém okně je ztvárněna duha jako symbol smlouvy Božího lidu s Hospodinem. Kruhovou duha je možné opravdu vidět při pohledu shora z letadla letícího ve velké výšce. Světlo se zde stává prvkem, který naznačuje, že je něco za hranicí hmotné skutečnosti, našimi smysly hůře vnímatelné.

Achitekt Marek Štěpán dodává: "To je hlavně otázka týkající se dnešního chápání světa. Třeba v baroku byl interiér kostela zcela pojednán či popsán. Byl takovým komixovým příběhem, protože přichází neuměli číst a život Ježíše, světců nebo Starý Zákon tady byl v různých podobách vyobrazen. Dnes je situace zcela obrácená. Máme tolik dostupných informací, vizuálních a jiných vjemů, které na nás útočí ze všech stran, že prostor kostela by měl být prostorem ztišení, prostorem bez tohoto vizuálního smogu."

VĚŽ

Odděleně stojící trojúhelná **věž** je dominantou, k níž směřují pohledy z blízkého okolí, byť i ta se svými 31 metry není vyšší než přiléhající panelový dům. V kubické lucerně věže je umístěna zvonohra, která bude vhodně zvolenou melodií vytvářet pohodovou atmosféru v samotném okolí kostela, samozřejmě ve shodě s hlukovými normami. Na vrcholu věže bude také vyhlídka na město přístupná široké veřejnosti.

DUCHOVNÍ CENTRUM P. Martina Středy a blahoslavené Restituty Kafkové

Stávající duchovní centrum bude po výstavbě sloužit ke společenským účelům. Bude zde víceúčelový sál, knihovna, učebny a zázemí. Bude zde možné uspořádat výstavu nebo koncert, hrát divadlo nebo třeba ping-pong. Obdobně fungují například středisko při kostele v Brně - Žabovřeskách nebo Ostravě - Zábřehu. V obou jmenovaných místech využívá společenské prostory široká veřejnost, probíhají zde cvičení matek s dětmi, setkání seniorů, zkoušky sborů apod.

V suterénu pod kostelem, platem i stávajícím centrem bude prostor pro parkování aut. V novém podzemním parkovišti bude 22 nových stání, celkově v prostorách podzemního parkoviště bude 38 parkovacích stání pro osobní automobily. Příjezd ke kostelu včetně sjezdu je stávající z ulice Nezvalovy. Provoz automobilů se předpokládá obdobný současnému, protože již nyní zde mše probíhají v duchovním centru. Přístup na plato je možný ze dvou míst – směrem od parkoviště bezbariérově a přímo v ose nástupu do kostela schodištěm. Stavba bude vhodně doplněna výsadbou zeleně.

Materiál stavby navazuje na materiály používané na sídlišti. Stavba bude provedena z pohledového betonu v kombinaci s výraznými barvami a barevným prosklením. Kostel by měl být na přání farníků ohleduplný k životnímu prostředí a spotřebovávat minimum energie. Proto bude pro jeho vytápění použito tepelné čerpadlo země-vzduch a uvažuje se se slunečními kolektory na střeše.

O stavbě

- Název stavby: Kostel Brno - Lesná, zasvěcený blahoslavené Marii Restitutě
- Místo: Brno - Lesná, ulice Nezvalova
- Projekt: Atelier Štěpán, s.r.o.
- Práce na projektu 1991-93, 2013-nyní
- Autor: Marek Jan Štěpán
- Spolupráce: František Brychta, Vanda Štěpánová, Jan Vodička, Martin Kopecký
- Investor: Římskokatolická farnost Brno-Lesná
- Kapacita: 400 lidí
- Foto: archiv ateliéru
- Parkovací místa: 22 nově budovaných , celkově 38
- Rozměr kostela: průměr 26 m, výška 16 m
- Výška věže: 31m

V náročné architektonické konkurenci se postupně sešlo na Lesné celkem 36 návrhů kostela. Konečným rozhodnutím Biskupství brněnského s doporučením mezinárodní komise byl vybrán návrh renomovaného architekta Marka Jana Štěpána, který má za sebou již několik ceněných sakrálních staveb. O návrhu se pozitivně vyjádřil i autor sídliště Brno – Lesná architekt Viktor Rudiš. Nyní s vítězným Ateliérem Štěpán na realizaci projektu aktivně spolupracuje pracovní tým farnosti. Od dotčených institucí se již podařilo získat všechna nezbytná souhlasná vyjádření, která čekají spolu s projektem na vyjádření stavebního úřadu. Stavba kostela pro 400 lidí by tak mohla být zahájena v příštím roce a dokončena po dalších dvou letech. Mimořádnou péčí a úsilím farnosti byly díky štědrosti věřících i nevěřících drobných dárců z celé republiky shromážděny peníze, které záměru dávají reálné obrysy. Hotová stavba bude jistě velkým obohacením architektury sídliště a přispěje k dalšímu zkvalitnění života občanů Lesné i celého okolí.

Co přinese stavba kostela občanům Lesné ?

Jedenáctiletá existence Duchovního centra P. Martina Středy a blahoslavené Restituty Kafkové přinesla už dnes mnoho pozitivních plodů, např.:

- Různými kroužky, společenstvími a letními tábory prošlo za tu dobu několik stovek dětí a mladých lidí, kteří z velké části určitě nepatří mezi problémovou mládež, zabývající se alkoholem, drogami a vandalismem.
- V Duchovním centru se uskutečnilo na 500 různých vzdělávacích, společenských, kulturních a zábavních akcí pro děti i dospělé, kterých se zúčastnilo nejširší publikum nejen věřících obyvatel Lesné. (Při skromném odhadu cca 50 účastníků na akci je to 25 tisíc jednotlivých návštěv).
- Farnost, dobrovolníci farní charity a řeholní sestry, které ve farnosti působí, uskutečnili několik tisíc návštěv u starých a opuštěných lidí a pomáhali jim ulehčit jejich stáří a osamělost. Pro mnohé ze seniorů byla farnost jakýmsi záchytným bodem v posledních letech jejich života.
- Věřící obyvatelé Lesné nemuseli o nedělích a svátcích nikam do města dojíždět na bohoslužby, což má nezanedbatelný dopad i na ekologii – pohyb motorových vozidel a více jak pěti set osob z Lesné do středu města a zpět.

Architekt Marek Jan Štěpán

Moravský architekt, zaměřuje se na projekty sakrálních staveb, novostaveb i rekonstrukcí. Je například autorem projektu kostela Svatého ducha v Šumné, kostela Svatého ducha v Ostravě nebo kostela Svatého Václava v Sazovicích. V roce 2013 vytvořil osvětlení katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha, je autorem areálu pro návštěvu papeže Benedikta XVI. v brněnských Tuřanech v roce 2009. Podílel se na velké liturgické úpravě katedrály svatého Mikuláše v Českých Budějovicích a mnoha dalších. Se svou ženou Vandou založili v roce 1997 autorský architektonický Atelier Štěpán. V letech 2006 – 2012 působil jako poradce kancléře prezidenta ve věcech architektury. Nyní se věnuje se i dalším občanským a obytným stavbám. Je autorem koncepce minimalistického bydlení Freedomky, v roce 2012 získal českého architektonického „Oscara“ projekt areálu Café Fara v Klentnici.

Architekt Marek Štěpán dodává: „Nových kostelů jsem navrhoval víc, zatím stojí tři. V Zubří v Beskydech, v Šumné na Znojemsku a v Ostravě-Zábřehu. Kupodivu všechny mají zasvěcení Svatému Duchu. Nepokládám to za náhodu. Nyní můj atelier realizuje stavbu kostela v Sazovicích na Zlínsku. Nedávno byla v Litomyšli dokončena rozsáhlá úprava piaristického kostela, na které jsme se také výrazným způsobem podíleli. Hodně práce jsme před časem odvedli i při rekonstrukci katedrály v Českých Budějovicích nebo osvětlení katedrály sv. Víta v Praze.

Jsem zastáncem maximálně jednoduché symboliky. Ta umožňuje návštěvníkům kostela únik z přemíry soudobých chaotických informací směrem ke ztišení a k nerušenému vnímání vlastního nitra, vztahu k Bohu a Božího vztahu k nám. Hodně jsem čerpal z filozofického díla Romana Guardiniho a nyní jsou mi inspirací úvahy soudobého německého teologa Waltra Zahnera, zabývající se vztahy mezi uměním, architekturou a liturgií.”

REALIZACE SAKRÁLNÍCH STAVEB:

- kostel sv. Václava v Sazovicích – novostavba (ve výstavbě)
- Liturgická úprava farního kostela ve Frýdku (2015)
- piaristický chrám Nalezení sv. Kříže v Litomyšli - rekonstrukce (požehnan 2014)
- osvětlení Katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě (2013)
- velká liturgická úprava katedrály sv. Mikuláše v Českých Budějovicích (vysvěceno 2013)
- rekonstrukce kostela ve Vranově nad Dyjí (2010)
- areál papežské mše pro Benedikta XVI v Brně (2009)
- kostel sv. Ducha v Šumné, novostavba (vysvěcen 2008)
- kostel sv. Ducha v Ostravě, novostavba (vysvěcen 2007)
- kostel sv Kateřiny v Hrabové (vysvěcen 2006)
- dostavba věže ke kostelu sv. Floriana v Kozmicích /vysvěcena 2002/
- interiér kostela sv. Mikuláše v Petřvaldu /vysvěcen 2001/
- obětní miska a kalich pro kapli na Hájově /svěceny 2001/
- kaple sv. Ducha na Starém Zubří /vysvěcena 2000/,
- prototyp kostelní lavice San /2001/
- dostavba kaple Panny Marie na Hájově /vysvěcena 1999/
- Boží muka v Pržně /vysvěcena 1995/
- Boží muka na Pražmě /vysvěcena 1994/
- vstupní dveře do kostela sv. Jakuba v Místku /1992/

NÁVRHY SAKRÁLNÍCH STAVEB:

kostel Nejsvětější Trojice v Těrlicku, kaple sv. Jana Nepomuckého v Ponětovicích, kaple sv. Floriana v Příbrami, kaple sv. Anny v Rudolci, kaple Horní Libochová, kaple Bohdalec, kaple Budeč, kaple Ůtěchov, kaple minoritů v Brně, kostel v Moravském Žižkově, utopický projekt poutního místa, kostel v Brně – Líšni, Kostel Praha Barrandov, liturgická úprava potního kostela Chlumeck u Luže, liturgická úprava poutního kostela ve Vranově u Brna, kaple sv. Martina v Nových Dvorech,

VYBRANÁ OCENĚNÍ ATELIERU ŠTĚPÁN:

- **Park roku 2013 - Cena děkana zahradnické fakulty - Obnova lesoparku v Novém Lískovci v Brně**
- **Grand prix 2012 – Národní cena za architekturu - cena v kategorii rekonstrukce – Areál Café fara Klentnice**
- **Grand prix 2011 - Národní cena za architekturu - čestné uznání v kategorii rekonstrukce - Obnova Jurkovičovy vily v Brně**
- **Cena Klubu Za starou Prahu za novostavbu v historickém prostředí 2010 – hlavní cena – Kostel sv. Ducha v Šumné**
- **Stavba Moravskoslezského kraje 2007 – Grand prix - Kostel sv. Ducha v Ostravě**
- **Český interier roku 2006 – Cena UVU ČR - Kostel sv. Kateřiny v Hrabové**
- **Cena Klubu Za starou Prahu za novostavbu v historickém prostředí 2005 – nominace – Věž kostela sv. Floriana v Kozmicích**
- **Český interier roku 2005 – Cena UVU ČR - Kostel sv. Václava v Ostravě**
- **Stavba Moravskoslezského kraje 2005 – čestné uznání – Kostel sv. Kateřiny v Hrabové**

Mohlo by Vás také zajímat:

Novostavby kostelů a kaplí v brněnské diecézi v období 1990 – 2015:

celkem bylo realizováno 52 nových sakrálních objektů, z toho je 13 kostelů a 39 kaplí.

Dále byl postaven nový klášter sester klarisek (Soběšice) a tři duchovní centra (Brno-Lesná, Brno-Líšeň a Vranov u Brna)

První novostavbou v Brně po roce 1989 byl Kostel Panny Marie pomocnice na sídlišti v Brně Žabovřeskách, posvěcený brněnským biskupem Vojtěchem Cikrlem v roce 1995.

Další plánované kostely:

Kostel v Brně-Líšni, který připravují salesiáni

Kostel v Brně - Kohoutovicích - jde také o dlouhodobý záměr. Základní kámen požehnal při své návštěvě v Brně v roce 2009 Svatý otec Benedikt XVI.

Blíží se realizace kaple Nesvačilka - více na jejich webových stránkách <http://www.kaplenesvacilka.cz/>

Brněnský biskup Vojtěch Cikrle k tématu doplňuje:

„Kostel už zdaleka přitahuje pozornost a vzbuzuje přání vidět ho zblízka a vstoupit. Každého osloví jiným způsobem. Umělec vnímá dokonalost malířských a sochařských děl, architekt zase způsob stavby či působivost interiéru. Pro věřícího člověka je kostel místem ztišení a modlitby, ostrovem, kde na něho uprostřed hluku města a spěchajícího davu čeká v tichu a s otevřenou náručí Bůh.

Kostel není byt, který doznává proměny s každým technickým vynálezem. Kostel se svými věžemi směřujícími vzhůru, je místem vzájemného pronikání času s věčností. Je místem zvláštní přítomnosti věčného Boha uprostřed nás. A Bůh chce, abychom svůj vymezený čas využili ke stavbě chrámu v našem srdci, o který především jde.

Možná z tohoto hlediska můžeme lépe pochopit i význam kostela. Mnozí zde byli pokřtěni, mnozí oddáni, s mnohými se zde jejich blízcí rozloučili. Jiní zde dostali a dostávají sílu k novému začátku, odvahu odpustit druhému ve vztahu, v němž nemusí být všechno ideální. A mohl bych ještě dlouho pokračovat. Všechny tyto věci jsou skryté a my se můžeme ve svém životě pokoušet zahlédnout konkrétní činy, které se v něm dějí díky Boží lásce.

Dnes už to tolik neplatí, ale kostely bývaly stavěny uprostřed obce nebo na nějakém vyvýšeném privilegovaném místě. Kolem kostela potom bylo místo pro ty, kteří nás předešli na věčnost a díky nimž jsme zde a můžeme navazovat na jejich dědictví. V další spirále se rozrůstala obec, obydlí živých lidí s generacemi prarodičů, rodičů a dětí. Za obcí se pak nacházela pole, luka, rybníky, sady a lesy skýtající obživu lidem i dobytku a vyžadující péči i množství práce. Kostel s neviditelným tajemstvím, viditelnými hodinami a slyšitelnými zvony byl symbolem, od kterého se odvíjel život....“

Jiří Mikulášek, generální vikář brněnské diecéze, doplňuje:

„Kostel má být středem života místní komunity. Proto se nyní stavějí hodně na sídlištech, která jsou vzdálenější od centra města, aby jeho obyvatelům umožnily setkávání při liturgii i mimo bohoslužby.

Kostely dnešní doby jsou realizovány již se širším zázemím, které nabízí prostor pro setkávání - dětí, společenství mladých i společenství seniorů, probíhají zde nejen liturgické, ale i kulturní akce, především koncerty duchovní hudby. Není náhodou, že v jihomoravské metropoli se připravuje stavba již druhého salesiánského kostela v Brně-Líšni, protože právě tato kongregace se věnuje výchově mládeže a pro toto zaměření provozuje řadu středisek mládeže a realizuje množství aktivit.“

Jan Mráz, biskupský delegát pro liturgii a kulturu, doplňuje:

Brněnské biskupství nikdy nerealizuje novostavbu rozhodnutím "shora". Kostely a kaple vznikají na místech, kde je dlouhodobá potřeba ze strany místních věřících. Tak, jak dochází k migraci obyvatel, objevují se stále nová místa, kde z iniciativy farnosti či obce vznikají nové kostely a kaple.

Jaké podmínky jsou na přípravu nových kostelů či kaplí kladeny? Během 20. století, zejména po II. vatikánském koncilu, došlo ke značným pohybům v teologickém myšlení a novém chápání křesťanství. Změny se projeví i ve způsobu, jakým se ideje křesťanství odrážejí v architektonickém řešení kostelů, kaplí a jiných sakrálních staveb.

Požadavkem v brněnské diecézi je, aby všechny nové sakrální stavby byly schvalovány Komisí pro liturgický prostor při brněnském biskupství, která je složena z odborníků z oblasti architektury, výtvarného umění, a samozřejmě odborníka - liturga.

Co komise u architektonických návrhů sakrálních staveb především hodnotí?

Posuzuje se několik hledisek: architekturu exteriéru i interiéru, zasazení stavby do krajiny, do obce a nástupy do kostela. Především se však hodnotí celkové uspořádání liturgického prostoru, umístění oltáře, svatostánku, sedes pro kněze, a další prostorové a provozní požadavky, jako je umístění sakristie, zpovědní místnosti, sociálního zázemí, v případě větších kostelů například i místnosti pro rodiče s malými dětmi

Co má splňovat architektonický návrh?

Vlastní architektonický návrh – prostorový a výrazový - není u novostaveb současných kostelů jednotný. Odpovídá výrazovému bohatství a různorodosti veškeré architektury jednadvacátého století, která odpovídá současnému životnímu stylu. Rozhodně se nestavějí repliky historických stavebních slohů, ale převažují současné nesmírně různorodé směry v architektuře. Stejně tak se využívá všech dostupných tradičních i moderních materiálů na dnešním trhu. Tvarosloví i použité materiály mají korespondovat s dnešní dobou.

Kdo financuje stavbu kostela?

Novostavbu financují převážně svými dary sami věřící (kteří se také podílejí na vlastní realizaci). Jsou stavby, které hradili věřící celými sto procenty.

Výjimkou nejsou ani soukromí sponzoři. Finančně někdy přispívají také místní obce, města, kraje...

Po roce 1990 v naší zemi hodně pomáhaly německé organizace Kirche in Not a Renovabis, přispívaly štědře na havarijní opravy, rekonstrukce kostelů, i na novostavby. Po roce 2000 se těžiště jejich zájmu posunulo dále na východ, do chudších zemí, které potřebují v současnosti větší pomoc než my – do Rumunska, Ruska.

Některé novostavby po roce 1989:

- kostel Panny Marie královny v Hrušovanech u Brna (farnost Židlochovice) – posvěcen 21. 8. 2004
- kostel sv. Václava v Hustopečích u Brna i kostel sv. Václava v Břeclavi – posvěceny v roce 1995
- kostel Panny Marie Vítězné v Moravském Žižkově (farnost Velké Bílovice) – posvěcen 17. 8. 2002
- kaple sv. Barbory v Rudici (farnost Jedovnice) - požehnána 23. 9. 2002
- kostel Božího milosrdenství ve Slavkovicích (farnost Jámy) – posvěcen 30. 3. 2008
- kostel sv Ducha v Šumné (farnost Štítary) - posvěcen 14. 9. 2008

Životopis blahoslavené S. M. Restituty Heleny Kafkové

R.D. Mgr. Pavel Hověz

Helena Kafková se narodila 1. května 1894 jako šesté ze sedmi dětí v rodině obuvníka v Brně-Husovicích a byla pokřtěna 13. května v kostele Panny Marie Nanebevzaté v Brně-Zábrdovicích. Po dvou letech se celá rodina natrvalo usídlila ve Vídni, ve čtvrti Brigittenau, kde Helena Kafková prožila své dětství a školní léta. Po dvou letech práce v trafice začala pracovat jako ošetřovatelka ve vídeňské městské nemocnici v Lainzu, kde poznala sestry „křesťanské lásky“ III. řádu svatého Františka, kam roku 1914 proti vůli svých rodičů vstoupila. Při obláčce roku 1915 přijala řádové jméno sestra Marie Restituta (latinsky Obnovená). Od roku 1919 pracovala jako sestra na operačním sále v nemocnici v Mödlingu, kde si brzy získala značnou autoritu a byla známá a oblíbená jako vynikající zdravotnice, obětavá pomocnice i moudrá rádkyně. V řeholním společenství hrála na harmonium, vedla pěvecký sbor a organizovala různé slavnosti. Po nástupu nacistů k moci zavěsila na nově otevřené oddělení nemocnice do všech pokojů kříže a odmítala je odstranit. Svou přímostí a důsledností v obhajování víry a práva si v nacistech získala nepřátele. V prosinci 1941 našel jeden esesácký lékař za podivných okolností (pravděpodobně šlo o nastraženou past) papír s posměšnou a varovnou básní proti nacistickému režimu, od které si prý sestra pořizovala kopie. Po jeho udání byla sestra Restituta na Popeleční středu 18. února 1942 zatčena gestapem přímo na operačním sále. Třináct měsíců byla vězněna u Zemského soudu ve Vídni, z toho pět měsíců v cele smrti. Starala se o své spoluvězeňkyně a snažila se jim ulehčit jejich stav, byla pro ně svědectvím křesťanské lásky a víry.

Byly zamítnuty mnohé žádosti o milost, protože nacistům šlo v případě sestry Restituty o boj proti církvi. Dne 30. března 1943 přijala sestra M. Restituta naposledy Tělo Páně a obnovila své řeholní sliby. Téhož dne byla v 18.21 hodin popravena gilotinou.

Proces blahořečení sestry Restituty byl zahájen 4. listopadu 1988 a dne 21. června 1998 byla ve Vídni papežem Janem Pavlem II. prohlášena za blahoslavenou. Brněnská a vídeňská diecéze slaví její svátek 29. října, v den, kdy byla sestra Marie Restituta odsouzena k smrti.

Dne 2. října 2004 požehnal brněnský biskup Vojtěch Cikrle Duchovní centrum P. Martina Středy a blahoslavené Marie Restituty v jednom z nejstarších brněnských sídlišť Lesná. Místní farnost připravuje nyní stavbu kostela, který bude sestře Restitutě zasvěcen.

Farnost Lesná od svého ustanovení (1.1.2005) udržuje pravidelné přátelské styky s farností Vídeň-Brigittenau (kde Restituta vyrůstala) a s klášterem Kongregace sester křesťanské lásky z Vídně. Jednou ročně jezdí farníci z Lesné po stopách své patronky do Vídně a na oplátku přijíždějí návštěvníci z Vídně na oslavu patrocina (29.10.) do brněnského Duchovního centra.

Publikace:

Farnost Brno-Lesná v roce 2008 přeložila a vydala životopis s. Restituty od P. A. Sagardoye s názvem Vhod či nevhod, dále životopisný stolní kalendář pro rok 2011 a nástěnný kalendář na rok 2013, jakož i obrázky s portrétem svěřice a informační letáky.

O blahoslavené sestře Restitutě Kafkové a dalších kandidátech svatořečení v brněnské diecézi více zde:

<http://www.biskupstvi.cz/kandidati-blahoreceni>

Kontakty:

Ing. arch. Marek Štěpán, autor projektu

Atelier Štěpán

tel.: + 420 541 245 109 , + 420 603 282 236

e-mail: marek@atelier-stepan.cz

<http://www.atelier-stepan.cz/>

Mons. Dr. Jan Mráz

biskupský delegát pro liturgii a kulturu

tel.: 731 402 628

R.D. Mgr. Pavel Hověz, farář

Římskokatolická farnost Brno- Lesná

tel.: 724 772 349

<http://www.volny.cz/dcbl>

Ing. Martina Jandlová, tisková mluvčí

Biskupství brněnské

tel.: +420 533 033 201

e-mail: jandlova@biskupstvi.cz

<http://www.biskupstvi.cz>